

“FRANSIZ SİNEMASI” DERSİNE YÖNELİK BİR ETKİNLİK ÖNERİSİ*

*Alaskar ÖZPERÇİN***

ÖZET

Son yıllarda yapılan çalışmalar, yabancı dil öğretiminde sinema filmlerinin sınıf için ve sınıf dışı aktivitelerde eğitsel materyal olarak kullanılmasının etkili bir yöntem olduğunu ortaya koymuştur. Yabancı Dil öğretiminde kullanılmak üzere öğrenen/kullanıcıların yaş ve dil seviyelerine uygun olarak seçilen film örnekleri, film fragmanları veya film afişleriyle gerçekleştirilen çalışmalar, sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerde öğrenene / kullanıcıya, yabancı dil olarak öğrendiği dile ait sözel ve sözel olmayan dilbilimsel öğelerle geniş bir perspektif doğrultusunda çalışma olanağı sunmaktadır. Fransız Sineması örneklerinden faydalanarak, uygulamalı dilbilimin sunduğu edimbilimsel, göstergebilimsel, sözcükbilgisel ve dilbilgisel gibi alanların verileri doğrultusunda dört temel dil becerisine yönelik yapılacak olan çalışmalar, öğrenenin/kullanıcının o dile ait, özellikle belirli bir bağlam içinde dilin farklı boyutlarını keşfetmesini ve daha gerçekçi bir dil kültürü edinmesini sağlayacaktır. Yedinci sanat olarak adlandırılan sinema dil öğretim/öğrenim/edinim sürecinin birçok düzeyinde, sunduğu çeşitli destekleyici materyalle Ortak Başvuru Metni’nde yer alan her 3 yetinin kullanıcı/öğrenen de geliştirilebilmesi için oldukça zengin bir zemin sunmaktadır. Bu amaçla, bu çalışmada İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Eğitim Bölümü Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalın dördüncü sınıf öğrencilerine verilmekte olan “Fransız Sineması” adlı ders kapsamında, geleceğin öğretmenleri olarak yetişen öğrencilere, Yabancı Dil Olarak Fransızca Eğitiminde “Fransız Sineması”na nasıl başvuracakları ve hangi boyutlarıyla ne tür çalışmalar yapabileceklerine ilişkin bir öneri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Öğretimi, Sinema, Dil Edinimi, Dilbilimsel Yetiler, Avrupa Birliği Ortak Başvuru Metni, İletişimsel Yeti.

A STUDY PROPOSAL FOR “FRENCH MOVIES” CLASSROOM

ABSTRACT

Recent studies have revealed that using movies as a material in-class and out-of-class activities in Foreign Language Teaching is an effective method. Furthermore, studies to be realized through the

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Arş. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Fransız Dili Eğitimi Bölümü, El-mek: alaskar@istanbul.edu.tr

medium of selected movies, movie trailers and movie posters in accordance with the age and language levels of foreign language learners/users would offer the opportunity to study with verbal and non-verbal linguistic elements, in and outside the classroom environment. On the other hand, by making use of the French cinema, implementations based on four basic language skills within the Applied Linguistics' fields of research such as semiotics, lexicology, pragmatics and grammar can provide with further contact in terms of language culture in context for foreign language learners/users. Cinema who is referred to as the seventh art offers quite a rich ground in level language teaching and learning process of to develop three language levels of foreign language located in the text of the common reference for learners/users. On this purpose, via this article, a theoretical proposal concerning the diverse possible implementations of movie usage and the proposal will be presented related to researches of French cinema to the for the 4th grade trainer candidates studying in Foreign Language Teaching Department, French Language Teaching Division of the University of Istanbul is made.

Key Words: Foreign Language Teaching, Movies, Language Acquisition, Linguistic Skills, Frame Work, Communicational Skills.

Giriş

Sinema Filmleri uzun zamandır dil öğretiminde önemli bir kaynak olarak görülmüş ancak aktif olarak yabancı dil öğretimine dâhil edilmesi teknolojik, eğitsel ve toplumsal faktörlerden dolayı gecikmiştir. Bu zorluklara örnek olarak oynatıcı aletleri ve film kayıt ortamlarını sınıf ortamına taşıma, seçilen sahnelerin kısa klipler oluşturacak şekilde kesilmesi ve birleştirilmesi, sınıf dışında öğrenen/kullanıcının filmlere ulaşma ve üzerinde çalışma gerçekleştirme olanaklarının sınırlı olması ve tüm bu nedenlerle filmlerin izlenmesi ve çözümlenmesi için uzun ders saatlerine ihtiyaç duyulması gibi nedenler sayılabilir. 1947 yılında Büyük Britanya Çağdaş Diller Derneği Başkanı J.E TRAVIS (1947) yazdığı makalede yabancı dil öğretiminde ve öğreniminde filmlerin kullanılmasına yönelik araştırmaların yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Yine aynı makalesinde o dönem için projeksiyon aletlerinin pahalı ve çok ağır olması nedeniyle yabancı dil öğretiminde filmlerin kullanılmasının çok kısıtlı kaldığını da belirtir.

Ancak günümüzde teknolojinin ve özellikle taşınabilir bilgisayarların ve mobil cihazların hayatımıza girmesiyle hemsınıf içi hem de sınıf dışı ortamlarda, hem öğrenen/kullanıcı hem de öğretmenler açısından her tür filme ulaşma ve bu filmler üzerinde basit kesme ve yapıştırma işlemleri yapabilme oldukça kolay hale gelmiştir.

Geçen süre içerisinde Yabancı Dil Öğretiminde film kullanımıyla ilgili birçok araştırmanın yapıldığı görülmektedir. 1883'te kurulan MLA'nın (Modern Language Association) (Çağdaş Diller Derneği) öncülüğünü yaptığı Dil Öğretiminde Diller ve Kültürler Arası Yaklaşımına göre (translingual and Transcultural approche) yabancı dil öğretiminde öğrenen/ kullanıcı dilbilgisel yetinin yanı sıra diller arası operasyon gerçekleştirebilmeli ve özellikle başka bir dilin merceğinden bakarak, o dile ait kültürel bakış açısıyla kendini ve dünyayı ifade edebilmelidir. Bu amaçla derneğin 2007 yılında yayınladığı rapor yabancı dil öğretiminde film kullanımının arttığını ortaya koymuştur.

Indiana üniversitesinden Kathleen BARDOVI- HARLIG (1991) filmlerin yabancı dil öğretiminde özellikle sosyal ve kültürel bağlamda edimsel kullanımlar açısından uygun dil

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/10 Fall 2013

kullanım örnekleri sunduğunun altını çizmektedir. Yine LOWE (2007)sık kullanılan sözcükler açısından filmlerin öğrenen/kullanıcı’ya en üst düzeyde kaynak sunduğunu vurgulamıştır.

Benzer şekilde Ali Nihat Eken’nin (2003) ve Sweeting’in(2009) (2010) da yayınladıkları makalelerde belirttikleri gibi filmler yabancı Dil Öğretiminde işlevsel bir model oluşturmakta ve yaratıcı çalışma ortamları sunmaktadır. Kısaca bu çalışmaların ortak noktası Mark KAISER’in(2011) belirttiği gibifilmlerin yabancı dil öğretimi için otantik bir kaynak sunduğu vurgusudur. Filmler dil öğrenenler için değil anadil konuşucuları için hazırlanmıştır. Bu özellikleriyle LéonHenri’nin(2012, 128) belirttiği gibi “filmler yoluyla yönetmenler toplumsal normları, davranışları ve dilsel etkileşimleri aktarırken dili belirli bir bağlam içine oturtarak Elizabeth dönemi İngilteresindeShakespeare’inTiyatralDrama’da yaptığı gibi dili yaşama geçirirler”.

Görüldüğü gibi yukarıda değinilen çalışmaların her biri filmlerin yabancı dil öğretimindeki önemine ilişkin farklı boyutları ortaya koymaktadır. Tüm bunlara ilave olarak bu çalışmada günümüz yabancı dil öğretimine yön veren“Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Başvuru Metni’nin hazırlanmasında kuramsal çerçeveyi oluşturan İletişimsel Yaklaşım ve Dilbilim kuramları bağlamında filmlerden nasıl yararlanılabileceği ile ilgili öneriler sunulacaktır.

Ortak Başvuru Metni ve Dilsel Yetiler

Günümüz dilbilimi, dili bir iletişim aracı olarak ele almakta ve dil öğretiminde bu aracın yalnızca dilbilgisel ve yapısal boyutunun tek başına yeterli olmadığını, dilde var olan dört temel beceriyle birlikte kullanıcı/öğrenende iletişimsel dil yetisini geliştirmek için toplumdilbilimsel ve edimsel unsurların da göz ardı edilmeden öğretilmesi gerektiğini savunmaktadır. (Aktaş, 2004:47).

İletişimsel yetinin geliştirilebilmesi için, dil kullanıcıları ve öğrenenler dilbilgisel ve yapısal yetilerini, dille daha yakından ilişkili olan iletişimsel yetiyle birleştirmelidir. Buradan yola çıkarak iletişimsel yetinin bileşenleri “ Ortak Başvuru Metni”ndeDilbilimsel yeti, Toplumdilbilimsel yeti ve Edimbilimsel yeti Olarak tanımlanmaktadır.

- **Dilbilimsel yeti:** Burada sözcük bilgisi, biçimbilim, sesbilgisi, sesletim bilgisi, sözdizim, anlambilim, tümce düzeyi, yazım yetisi söz konusudur.

- **Toplumdilbilimsel yeti:** Bu yeti dil kullanımının toplumsal boyutuna ilişkin bilgi ve becerileri içermektedir. Sosyo-kültürel bağlamda ele alınmaktadır. Toplumsal ilişkilerdeki dilsel belirleyiciler: kibarlık tutumları, halk değerlerini ifade etme biçimi, söyleyiş biçimi farklılıkları söz konusudur.

-**Edimbilimsel yeti :**(sözce-sözcelem-sözylem) kullanıcının dili farklı sözcelem durumlarında kullanabilmesi için gerekli olan belirleyiciler söz konusudur.

Etkinlik Önerileri

Yedinci sanat olarak adlandırılan sinema dil öğretim/öğrenim/edinim sürecinin birçok düzeyinde, sunduğu çeşitli destekleyici materyalle Ortak Başvuru Metnin’deyer alan her 3 yetinin kullanıcı/öğrenen de geliştirilebilmesi için oldukça zengin bir zemin sunmaktadır. Bu bağlamda sinema bize temel olarak 5 farklı çalışma ortamı sunar. Bunlar:

- 1- Film, film fragmanları,
- 2- Senaryo
- 3- Filmin afişi
- 4- Film hakkında basında, dergilerde ve internette yer alan eleştiri ve yorumlar
- 5- Film türleri / akımları ve bunların kültürel-dilsel aktarımları

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/ 10 Fall 2013

Bu beş farklı çalışma alanı haftalara yayılarak kullanıcı/öğrenenin seçilen filmin tüm boyutları üzerinde çalışmasını olanaklı kılacaktır.

1-Film ve film fragmanları üzerinde yapılacak olan çalışmalar:

Her filmi sınıfta baştan sona izlemek her ne kadar mümkün olmasa da, seçilen film fragmanları üzerinde çalışma yürütülebilir.

Film seçildikten sonra öğren/kullanıcı'nın düzeyine uygun olarak çeşitli alıştırmalar yapılabilir. Yapılacak olan bu çalışmaları film izlenirken ve film izlendikten sonra olmak üzere iki temel aşamada gerçekleştirilebilir.

a) Film izlenirken yapılacak olan çalışmalar:

Önce seçilen film fragmanları sessiz olarak kullanıcı/öğrenen'e izletilir. Daha sonra film içerisinde bulunan

- Görsel öğelerle çalışılabilir. Örneğin film fragmanlarında yer alan zaman, uzam ve aktanlar üzerine sınıfta tartışma yapılabilir.
- Aktanların film içerisindeki rolleri betimlenebilir.
- Seçilen film Fransız edebiyatı uyarlamalarından biriye, görüntülerin okunan/okutulan kitaplarla uyuyup uyuşmadığı, seçilen sekansların kitaptaki anlatının hangi bölümüne denk geldiği tartışılabilir, kitaptaki anlatıyla uyumayan yönler varsa bu uyumsuzlukların yeniden tasarlanarak yazılması gibi yaratıcı çalışmalar yapılabilir.

Sonra seçilen film fragmanları sesli olarak yeniden izletilir. Daha sonra

- Aktanların kullandıkları sözcükler, film içerisindeki iletişim durumlarına göre analiz edilebilir: kimler hangi sözcükleri kullanıyor? Aktanlar sözcüklerinde hangi subjectivité öğelerini kullanıyor? Bu sözcüklerle hangi dil edimlerini gerçekleştiriyor? Gibi sorularla kullanıcı/öğrenende edimbilimsel yetiyi geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir? (Edimbilimsel Yetiler)
- Kullanıcı/Öğrenende dilbilimsel yetileri geliştirmeye yönelik sözcükbilimsel bir çalışma yapılarak, öğrenen/kullanıcı'nın duyduğu sözcüklerin listesini yapması istenebilir. (Dilbilimsel Yetiler)
- Fragmanlar karışık olarak gösterilebilir ve öğrenen /kullanıcı'nın sekanslar içerisinde geçen diyalogları, bağlama uygun olarak yeniden dizmesi istenir. (Edimbilimsel Yeti)
- Yazılı ve sözlü sunumlarında kullanmak üzere öğrenen/kullanıcı'nın izleme esnasında belirli konular hakkında not tutması istenir ve bunlarla o konuya ilişkin sunum yapması istenir.

b) Film izlendikten sonra yapılacak olan çalışmalar

- Filmin konusuna ilişkin çoktan seçmeli bir test hazırlanarak, öğrenen/kullanıcı'nın film içindeki kullanılan sözcükleri yine film içindeki iletişim durumlarına göre doğru yorumlayıp yorumlayamadığı ölçülebilir.
- Filmdeki aktanlara uygun olabilecek sıfatların bir listesinin yapılması istenebilir.
- Öğrenen/kullanıcı'nın izlediği fragmanlara ilişkin bir eleştiri yazması istenebilir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/10 Fall 2013

- Filmdeki karakterlerin üstlendikleri roller, öğrenen/kullanıcılar’a birer görev olarak verilerek sınıf içerisinde öğrenen/kullanıcıların çeşitli sahneleri tekrar canlandırmaları istenebilir.
- Öğrenen/kullanıcı’nın seçilen fragmanlar arasındaki boşlukları doldurması istenebilir

2- Senaryo üzerinde yapılacak olan çalışmalar:

- Metinbilimsel çözümler yapılabilir.
- Senaryo’da geçen aktanların ve yerlerin detaylı olarak tasvirlerinin yapılması istenebilir.
- Gruplar halinde çeşitlisahnelerin canlandırılması istenebilir.
- Yazılı metin içerisinde yer alan sözcelerin, edim sözlerin, anlamsal betimlemeleri yapılabilir.
- Senaryonun daha kısa ancak anlamını koruyacak şekilde yeniden yazılması istenebilir.
- Senaryo’da sözlü dile ilişkin dilbilgisel yapıların incelenmesi istenebilir (modaliteler / sıfatlar/zarflar)
- Subjectiviteve usamlama içeren dilsel yapıların analizinin yapılması istenebilir.
- (Champssemantique/lexicale) Anlamsal alan çalışması yaptırılarak belirli **Notionlara** ilişkin anlambilimsel çalışma yapılabilir.
- Alt yazı çeviri çalışması yaptırılarak, belirli iletişim durumlarında kullanılan sözcelerin öğrenen/kullanıcı’nın ana diline anlamı bozmadan ve kısa bir şekilde nasıl verebildiğine bakılabilir.

3- Filmin görsel afişi üzerinde yapılacak çalışmalar:

Dilin her düzeyinde rahatlıkla kullanılabilir. Göstergibilim ve reklam uzmanları tarafından profesyonelce hazırlandıkları için birçok alt okuması yapılabilir. Bir tek afişten yola çıkarak dilin tüm boyutları üzerinde çalışma yapabilmek mümkündür.

- Afiş üzerindeki bilgi içeren bileşenler (resimler / aktör isimleri / yapımcı isimleri) ayrıştırılarak bunlar üzerinde teker teker çalışmalar yürütülebilir.
- Afiş üzerindeki resimlerden yola çıkarak öğrenen/kullanıcı’nın buradaki karakterleri betimlemesi istenebilir.
- Seçilen görsel öğenin verdiği mesajın ne olduğu ve bunun filmin vermek istediği mesajla uyuşup uyuşmadığı sorgulanabilir.
- Afişten yola çıkarak filmin teması (anafikri) tartışılabilir.
- Filmin adı üzerinde tartışma yapılabilir: Neden seçildiği, ne demek istediği,daha önce yapılan anlamsal alan (champssemantique) çalışması içerisinde filmin vermek istediği mesajın yer alıp almadığı tartışılabilir.
- Afiş üzerindeki sahnelerin hangi olası farklı iletişim durumları için uygun olabileceği, afiş üzerinde varsa karakter ya da karakterlerin seçilen iletişim durumlarında üretebileceği muhtemel sözcelerin neler olabileceği sorulabilir?

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/ 10 Fall 2013

4- Film hakkında basında ve dergilerde çıkan eleştiri ve yorumlarla yapılacak çalışmalar

Bu aşamada öğrenen/kullanıcı'nın yazılı ve görsel basında film hakkında çıkan yorumlarla, filmi izleyenlerin internet üzerinde verdikleri görüşler üzerinde çalışması istenir.

- Farklı görüşler ele alınarak bunların bir tartışma platformu oluşturacak şekilde yeniden yazılması ve sınıfta oluşturulacak gruplar arasında bu tartışmanın canlandırılması istenebilir.
- Görüşlerin yer aldığı internet sitesinin ne tür bir site olduğu tartışılabilir. (Françaisinformatique)
- İzleyenlerin görüşlerini aktarırken hangi kısaltmaları kullandıkları, İnternet dilinde Fransızca'nın nasıl kullanıldığı incelenebilir.
- Bulunacak olan farklı görüşlerin dildeki hangi işlevleri yerine getirmek için yazıldığı tartışılabilir.
- Öğrenen/kullanıcı'ların filmle ilgili kendi görüşlerini/yorumlarını yazmaları istenebilir.
- Görüş / ve eleştirilerde hangi dilsel yapıların kullanıldığı incelenebilir.

5- Film türleri / akımları ve bunların kültürel-dilsel aktarımları.

- İzlenen filmin hangi tür içinde yer aldığı tartışılabilir. (animatik / komedi / romantik/ romantik komedi)
- Film türüne göre hangi dilsel yapıların daha ağırlıklı kullanıldığı incelenebilir.
- Özellikle yanlış anlamalara sıkça yer verilen durum komedisi filmlerinde sözcelerin, iletişim durumlarına göre nasıl ve neden yanlış yorumlandığı tartışılabilir.
- Filmlerde yer alan kültürel öğelerin kendi kullanıcı/öğrenen kendi kültürüyle karşılaştırması istenebilir.
- Kültürel alanlara ilişkin dilsel yapılar incelenebilir.
- Filmde yer alan kültürel unsurların tasviri yaptırılabilir.

Yukarıda çizmeye çalıştığımız çerçeve doğrultusunda bu çalışmalar geliştirilebilir. Sonuç olarak filmlerin “Ortak Başvuru Metni”de yer alan ve kullanıcı/öğreneni'ye kazandırılması hedeflenen her 3 yetiye yönelik destekleyici materyal sunduğu görülmektedir.

KAYNAKÇA

- AKTAS, Tahsin (2004). “Yabancı Dil Öğretiminde İletisimsel Yeti”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, No: 12, ss. 45-57.
- BARDOVI-HARLIG, K., B. A. S Hartford, R. Mahan-Taylor, M. J. Morgan and D. W. Reynolds (1991). ‘Developing pragmatic awareness: closing the conversation’. *ELT Journal*, 45(1), 4-15.
- EKEN, A. N. (2003). ‘You’ve got mail: a film workshop’. *ELT Journal*, 57(1), ss.1-59.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/10 Fall 2013

-
- KAISER, Mark, (2011) “New Approchesto Exploiting Film in theForeign Language Classroom”.
L2 Journal, 3, ss. 232-249.
- LÉON HENRI, D. D. P. (2012). “Teaching Foreign Languages through the Analysis of Film and
Television Series”,*Chaiers de L’APLIUT*, XXI 2,ss. 126-139
- LOWE, M. (2007). “Films in English Language Teaching”, *IH Journal*, Issue 23 Autumn 2007,
ss.16-19.
- MLA Convention Rapport 2007. <http://www.mla.org/pdf/taskforcereport0608.pdf>. 18Mart
2013. (çevirimiçi)
- SWEETING, A. (2009). *Language Through Film Sydney*: Phoenix EducationPty.
- SWEETING, A. (2010).“Film-based activities to overcome the ‘Gap-fill Syndrome”, *EA
Journa*,125(2), ss. 51-57.
- TRAVIS, J.E. (1947). “TheUse of the Film in Language Teachingand Learning”,*ELT
Journal*,1,ss.146-149.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/ 10 Fall 2013

